

प्राच्यवत । इन्द्र इव यशस्वी भवति । य एवं वेद । नैनं य-
 शोऽतिप्रच्यवते” इति । वाग्घोतेति मन्त्रे होतृपत्न्यादीनां हो-
 मानां वर्णानां विद्यमानत्वात् अयं षड्ढोता प्रजापतिस्तन्म-
 न्नानुष्ठानेन तद्रूपो भूत्वा सर्वमिदमसृजत । आदौ तावत्स-
 र्वसङ्कल्पक्षमं मनः सृष्ट्वा तेन मनसा सङ्कल्प्य तदूर्ध्वं गाय-
 त्रीदेवतामसृजत । तदानीं प्रजापतिसम्बन्धि यद्यशः सामर्थ्यं
 तद्गायत्रीं प्राप्नोति । ततः प्रजापतिः तां गायत्रीं पशुवदालभ्य
 गायत्र्या अधिकानि उष्णिगादीनि कृन्दांस्यसृजत । तेभ्यः
 कृन्दोभ्यः अत्यधिकं समस्वरोपेतं साम असृजत । ततः सामदे-
 वतां यशः प्राप्नोत् । अथ प्रजापतिस्तदपि साम पशुत्वेनाल-
 भत । एवमुत्तरत्र योज्यम् । तत्प्रजापतेर्यशः अन्तत इन्द्रं प्राप्य
 तमनतिक्रम्य नान्यत्र क्वापि गतम् । तदेवं षड्ढोतमन्त्रसाम-
 र्थात् इन्द्राधिपत्यपर्यन्ता सृष्टिरासीत् । ततोऽयं अत्यन्तप्रशस्तः ।
 य एवं मन्त्रवृत्तान्तं वेद सोऽपि इन्द्रवद्यशस्वी भवति । तद्यशस्तं
 पुरुषं कदाचिदप्यतिक्रम्य नान्यत्र गच्छति ॥

प्रतिग्रहमन्त्रानुवाक्रे सोमाय वासो रुद्राय गामित्यादिना
 यानि द्रव्याण्याम्नातानि तद्व्यतिरिक्तद्रव्यविषये प्रतिग्रहमन्त्रं वि-
 धत्ते । “यद्वा इदं किञ्च । तत्सर्वमुत्तान एवाङ्गीरसः प्रत्यगृह्णात् ।
 तदेनं प्रतिगृहीतं नाहिनत् । यत् किञ्च प्रतिगृह्णीयात् । त-
 त्सर्वमुत्तानस्त्वाङ्गीरसः प्रतिगृह्णात्वित्येव प्रतिगृह्णीयात् । इयं
 वा उत्तान आङ्गीरसः । अनयैवैनत् प्रतिगृह्णाति । नैनं हि-
 नस्ति” इति । लोके प्रतिग्रहयोग्यं यत्किञ्चिद्रव्यं तत्सर्वम-